

ДЖЕЙМС ОЛДРІДЖ

Останній дюйм

Життя і творчість

Джеймс Олдрідж народився 10 липня 1918 року, у штаті Вікторія, Австралія, був англійським письменником і громадським діячем. Навчався в мельбурнському комерційному коледжі. У 1938 переїхав в Англію. Робота журналіста і військового кореспондента, який побував на багатьох фронтах 2-ї світової війни 1939-1945, стала для Олдріджа школою життєвого досвіду і майстерності. Його художні репортажі ("Пісня про Кавказі", 1942) і романи ("Справа честі"; "Морський орел"), цикл новел (книга "Про багатьох людей", 1946) відбили героїзм народного опору і ті зміни, які спричинила за собою всесвітньо-історична перемога над фашизмом. Джеймс жваво відгукується на хвилюючі проблеми часу, борючись за мир і розрядку міжнародної напруженості, виступає як художник на підтримку національно-визвольної боротьби поневолених народів. Письменника приваблює доля простої людини, до драматичних обставинах одерживаючого перемогу над відчаєм ("Мисливець", 1950).

Через усю творчість О. Джеймса проходить тема Радянського Союзу. Він ясно бачить складний процес гострої ідеологічної боротьби між світом капіталізму і соціалізму, відгукується в свідомості людей (диалогія "Син землі чужої", 1962; "Небезпечна гра", 1966). Про різноманітність творчих інтересів свідчить книга "Каїр", цикл австралійських новел ("Хлопчик з лісового берега", "Батькова сорока" та ін), повість "Мій брат Том" (1966), збірка оповідань різних років "Золото й пісок" (1960), який включає "Останній дюйм", однойменний радянський фільм, 1959), "Акулячу клітку" та ін. романи тяжіють до жанру героїчної епопеї, вони реалістично відображають і складний шлях особистості до нових обривів, і трагедію індивідуаліста, втратив їх. Письменник був нагороджений Ленінською премією "За зміцнення світу між народами" (1973).

Сюжет твору

- Сюжет твору простий. Двоє людей - батько і син - потрапляють в екстремальну ситуацію. Сенс оповідання полягає не стільки в трагедії, що трапилася в Акулячій бухті, скільки в становленні взаєморозуміння між двома людьми - батьком і сином.
Бен був чудовим льотчиком, але доля склалася так, що йому довелося заробляти на життя підводними зйомками. Це була досить важка і небезпечна робота. Захопивши з собою десятирічного сина Деві, Бен летить на своєму старенькому літаку на берег Акулячої бухти. Бену належить зйомка акул. Під час роботи батька Деві виконує дрібні доручення на березі і сумує на самоті. Між батьком і сином немає взаєморозуміння, Бен вважає, що Деві - фізично слабкий, неактивний дитина. Він часто дратується у відповідь на запитання й дії сина, деколи взагалі не помічає його. Але Бен не зла людина, він піклується про хлопчика, просто не склалося між ними міцної чоловічої дружби.

Бен успішно дознімав свою плівку, і все було б добре, якби він по неуважності не забруднився кров'ю від приманки. Акули напали на нього, і лише випадок допоміг йому вибратися на берег. Виявилося, що у нього понівечені руки, втрачений контроль над ногами. Деві з жахом дивиться на рани батька, але знаходить в собі сили самотійно перев'язати його і стягнути акваланг.

Бен розуміє, що ніхто не зможе прийти їм на допомогу, адже глуха і рідко відвідувана Акуляча бухта відрізана від усього світу. Але поранений льотчик не зможе вести літак, а це означає, що їм з сином загрожує неминуча загибель. У найважчі хвилини Бен, забувши про себе, турбується про свого сина. Їм у що б то не стало необхідно дістатися до Каїра - там, навіть якщо Бен помре, Деві буде в безпеці. Льотчик розуміє, що вести літак за його вказівкою доведеться синові. Але він не хоче лякати цим хлопчика і будує спілкування з ним так, що Деві дізнається про свою місію льотчика в самий останній момент. До цього син точно, швидко і мужньо виконував всі вказівки та поради батька. Він розумів, що той хоче, з півслова. Впорався Деві і з пілотуванням літака, хоча це була нелегка задача.

- Благополучно вони дісталися до аеродрому в Каїрі. Бен, як міг, керував діями хлопчика, а Деві слухняно виконував його вказівки. Жодного зайвого слова не було сказано - син був поглинений виконанням завдання, а батько все частіше втрачав свідомість. Лише перед посадкою Бен відчув страх за себе і втратив самовладання. Він прекрасно знав, яких зусиль і точності варто було правильно посадити літак, не розбивши його разом з пасажирами. А Деві був зовсім недосвідчений у цій справі. Однак хлопчикові вдається успішно подолати найстрашніший - останній - дюйм. Лікарі зуміли врятувати Бену життя. А коли в лікарню прийшов самий головний, самий перший спаситель Бена - десятирічний син Деві, батько зрозумів, що лише недавно зумів розгледіти обличчя хлопчика. Напевно, під час їх останнього польоту.

- Труidнощi, спiльно подолаiнi випробування згуртовують i об'єднують людей, навить якщо мiж ними лежить цiла прiрва. Девi i Бен своєю мужнiстю i безстрашнiстю, чуйнiстю до болю iншого й довiрою одне до одного вже побудували мiцний мiст, який зумiв зв'язати їх на все життя. Не страшно, що Девi ще не розумiє цього. Бен обов'язково зумiє знайти сили i засоби, зробить ще один крок, долаючи останнiй дюйм, який вiдокремлює його вiд серця хлопчика. Оповiдання Олдрiджа - це ще один яскравий приклад вiри в безмежнi можливостi людини, його здатнiсть протистояти будь-яким життєвим труднощам, якщо поруч є товариш, на якого можна покластися.

